

تلاش برای پاسخ به تعریض‌های اصحاب مکتب تفکیک به برخی آرای تفسیری

کتاب «تفسیر و تأویل در مکتب تفکیک» نوشته حامدعلی اکبرزاده، اولین کتاب درباره مباحث تأویلی و تفسیری مکتب تفکیک است که در عین تبیین دیدگاه‌های کلی تفسیری این مکتب به برخی شبهات و تعریض‌های اصحاب مکتب تفکیک به برخی فلاسفه مفسر قرآن و تفسیر، پاسخ می‌دهد.

در کتاب 171#& تفسیر و تأویل در مکتب تفکیک؛ صورت گرفت؛

تلاش برای پاسخ به تعریض‌های اصحاب مکتب تفکیک به برخی آرای تفسیری

کتاب 171#& تفسیر و تأویل در مکتب تفکیک؛ نوشته حامدعلی اکبرزاده، اولین کتاب درباره مباحث تأویلی و تفسیری مکتب تفکیک است که در عین تبیین دیدگاه‌های کلی تفسیری این مکتب به برخی شبهات و تعریض‌های اصحاب مکتب تفکیک به برخی فلاسفه مفسر قرآن و تفسیر، پاسخ می‌دهد.

حامدعلی اکبرزاده، پژوهشگر و مدرس دانشگاه در گفت‌وگو با خبرگزاری بین‌المللی قرآن (ایکنا)، با اشاره به انتشار کتابش با عنوان 171#& تفسیر و تأویل در مکتب تفکیک؛ گفت: این کتاب با توجه به ضرورت بحث و فحص و تحلیل و بررسی تفکرات دینی در هر دوره‌ای از دوره‌های آن، به منظور زدودن مغالطات و بدفهمی‌ها و نارسایی‌ها از چهره دین و جدا کردن سره از ناسره، به بررسی یکی از نحله‌هایی که در قرن اخیر در جامعه شیعه شکل گرفته، پرداخته است.

اکبرزاده با اشاره به این‌که مکتب تفکیک شکل‌گیری و رشد و تثبیت خویش را مرهون مرحوم میرزا مهدی اصفهانی و پیروان و شاگردان وی است، عنوان کرد: این مکتب در حوزه معارف دینی دیدگاه‌هایی دارد که در سال‌های اخیر به ویژه پس از انتشار کتاب 171#& مکتب تفکیک؛ توسط استاد محمدرضا حکیمی این نظرات مورد توجه و تحلیل و نقد قرار گرفته‌اند و در مقابل طرفداران این تفکر به نقدهای مطرح شده، پاسخ داده‌اند.

وی عنوان کرد: این مکتب همچون تمام حوزه‌های علوم دینی در زمینه تفسیر قرآن نیز مباحثی را مطرح کرده است که این مباحث تاکنون به صورت جداگانه و در عین حال جامع مورد بررسی و تحلیل و نقد قرار نگرفته و کتاب 171#& تفسیر و تأویل در مکتب تفکیک؛ با این هدف به رشته تحریر درآمده است.

اکبرزاده با بیان این‌که این اثر برای نخستین بار از لایه آثار مختلف بزرگان و پیروان مکتب تفکیک، آراء و نظرات تفسیری آنان را استخراج و تبیین کرده و در ادامه به تحلیل و نقد مباحث مطروحه پرداخته است، گفت: در واقع هدف از این پژوهش بررسی و نقد دیدگاه‌های مکتب تفکیک یا همان مکتب معارفی خراسان در زمینه مبانی و روش تفسیر قرآن کریم است.

وی افزود: در این اثر از يك سو تلاش شده تا تمام آثار اصلی و مهم مکتب تفکیک مورد بررسی قرار گیرد و از سوی دیگر سعی شده با رعایت اختصار و اجمال، از اطاله و زیاده‌گویی پرهیز شود. ضمن این‌که اگر چه رویکرد اصلی پژوهش انتقادی بوده است، اما سعی شده از مسیر حق و عدالت و اخلاق، انحرافی صورت نگیرد و نظرات صحیح و بی‌نقص مکتب تفکیک در حوزه روش‌شناسی تفسیر قرآن مورد توجه واقع شود.

نویسنده کتاب 171#& تفسیر و تأویل در مکتب تفکیک؛ اضافه کرد: به صورت مشخص تدوین این اثر تلاشی برای روشن شدن این مسئله است که در مکتب تفکیک چه روشی به عنوان بهترین روش تفسیر قرآن کریم مورد توجه است؛ این روش چه نقاط ضعف و قوتی دارد و آیا می‌توان در فهم و تفسیر قرآن به آن اعتماد کرد؟

اکبرزاده ادامه داد: در این اثر مباحث تفکیکیان در چگونگی بهره‌گیری از قرآن، سنت، عقل و لغت و ادبیات – به عنوان برخی از منابع و مصادر تفسیر قرآن – مورد بررسی و نقد قرار گرفته است و علاوه بر آن، برخی از اصول و مبانی اصلی فهم متون دینی و به طور خاص فهم و تفسیر قرآن کریم در مکتب تفکیک، نخست معرفی و گزارش و در ادامه نقد و بررسی شده است.

وی افزود: بیان دیدگاه‌های این مکتب درباره تأویل قرآن و بررسی نقاط ضعف و قوت آن، مسئله دیگری است که در این اثر مورد توجه قرار گرفته است و به طور کلی می‌توان گفت که پژوهشی که اکنون در قالب کتاب ارائه شده است به صورت کلی دیدگاه‌های تفسیری و تأویلی مکتب تفکیک را معرفی کرده و مورد نقد و بررسی قرار داده است.

وی در مورد مطالب طرح شده در هر يك از فصول کتاب گفت: فصل اول این پژوهش به تبیین کلیات و معرفی اجمالی مکتب تفکیک و همچنین ارایه پیشینه‌ای از موضوع پرداخته است و در فصل دوم مبانی و اصول تفسیر در مکتب تفکیک بررسی شده است. در این

فصل مفاهیمی همچون وضع لفظ برای حقایق و مصادیق خارجی، عقل و علم و حجیت آنها، انواع یقین، مفهوم تفسیر، تفسیر به رأی، تقسیم قرآن به دو خطاب عام و خاص و جواز و امکان تفسیر قرآن از منظر مکتب تفکیک بیان و در ادامه این مبانی مورد نقد و بررسی قرار گرفته است.

اکبرزاده در مورد مطالب فصل سوم کتاب تازه منتشر شده خود بیان کرد: در این فصل منابع و مصادر تفسیر قرآن و روش بهره‌گیری از آنها در تفسیر توسط مکتب تفکیک تبیین و در ادامه تحلیل و بررسی شده است. همچنین در این فصل نقش قرآن، سنت، عقل و لغت و ادبیات در تفسیر قرآن به تفصیل مورد توجه قرار گرفته است.

وی با بیان این که فصل چهارم و پایانی این پژوهش نیز به مسئله تأویل در مکتب تفکیک اختصاص دارد، اظهار کرد: در این بخش نیز تلاش شده است مسائلی همچون مفهوم تأویل، امکان تأویل قرآن، عالمان به تأویل، محدوده تأویل قرآن و نمونه‌هایی از تأویل‌های باطل و ناروا از نگاه این مکتب تبیین و در ادامه این دیدگاه‌ها بررسی و تحلیل شود.

نویسنده کتاب [#171& تفسیر و تأویل در مکتب تفکیک](#)؛ در پایان با اشاره به این که در این کتاب از منابع دست اول مکتب تفکیک استفاده شده است، عنوان کرد: این کتاب اولین کتاب درباره مباحث تأویلی و تفسیری مکتب تفکیک است و در عین حال رویکردی انتقادی دارد و در واقع تلاش شده است که به یک سری شبهات و تعریض‌های اصحاب مکتب تفکیک به فلاسفه‌ای که در حوزه قرآن و تفسیر قرآن تلاش‌های ارزنده‌ای داشته‌اند، پاسخ‌هایی داده شود و از صاحب‌نظران دعوت می‌کنیم که در صورتی که نقدی به کتاب و مباحث آن دارند، نظرات خود را مطرح کنند و در اختیار ما قرار دهند.

یادآور می‌شود، کتاب [#171& تفسیر و تأویل در مکتب تفکیک](#)؛ نوشته حامدعلی اکبرزاده، در 220 صفحه و با قیمت 70 هزار ریال، به تازگی توسط بوستان کتاب قم چاپ و منتشر شده است.